

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 50/2018, instat per la Sra. (...) contra la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Departament de Benestar Social i Família.

Antecedents

1.- En data 06/09/2018 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, provinent de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, un escrit de la Sra. (...), (en endavant, persona reclamant), pel qual formulava una reclamació contra la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Departament de Benestar Social i Família (en endavant, DGAIA), per la presumpta desatenció del dret d'accés a diversa informació que figuraria en els arxius d'aquesta Direcció general. En concret, manifestava que: *"no se ha contestado en el plazo de un mes desde la recepción de la solicitud"*, i també que: *"estoy reclamando varias veces los expedientes de mis hijos a la dgaia"* i que mai li haurien donat informació de cap tipus.

La persona reclamant aportava, a l'efecte d'acreditar l'exercici previ del dret d'accés davant el responsable del tractament, un escrit de data 24/07/2018 amb un segell de la mateixa data, del registre d'entrada de l'Ajuntament de Barcelona (districte de Nou Barris). La sol·licitud, on s'identificava la DGAIA com a responsable del tractament, corresponia, però, a un formulari que portava per títol *"ejercicio del dret de rectificación"*, i en l'apartat del sol·licito no hi figurava cap anotació manuscrita.

2.- Per mitjà d'ofici de data 10/12/2018 de l'Autoritat es va sol·licitar a la persona reclamant que confirmés que la seva queixa venia referida a la presumpta desatenció del dret d'accés, i no al dret de rectificació, i que per tant el formulari que havia emprat quan exercí el dret obeí a una mera errada.

3.- En data 27/12/2018 va tenir entrada a l'Autoritat l'escrit de resposta de la persona reclamant, del qual es desprenia que la seva sol·licitud i posterior reclamació feien referència al dret d'accés (*"...presento mi escrito...para pedir...los expedientes de mis hijos por desamparos ilegal y ocultación de informes"*).

4.- En data 14/03/2019 es va donar trasllat de la reclamació a la DGAIA, per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

5.- En data 05/04/2019 va tenir entrada a l'Autoritat un escrit de la DGAIA, pel qual es demanava una ampliació del termini concedit per presentar al·legacions, sol·licitud que es va concedir mitjançant acord de la persona instructora.

6.- En data 16/04/2019 va tenir entrada a l'Autoritat l'escrit d'al·legacions de la DGAIA, acompanyat de diversa documentació, en el qual s'assenyalava el següent:

"1. La senyora (...) té tres fills biològics l'adopció dels quals va ser constituïda mitjançant sengles interlocutòries, totes elles ja fermes, de dates (...) de 2006 (Jutjat de 1ª instància de Barcelona), (...) de 2007 (Jutjat de 1ª instància de Barcelona) i (...) de 2012 (Jutjat de 1ª instància núm. 16 de Barcelona), respectivament.

2. L'accés als expedients de la DGAIA venen regulats a la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

En l'article 25.2 de la referida Llei es determina que en l'accés i la utilització del sistema d'informació i gestió en infància i adolescència, s'ha de garantir sempre la privacitat de les dades personals constitucionalment i legalment protegides.

3. Pel que fa a la normativa de procediment administratiu i en relació amb el dret d'accés als expedients administratius que tenen les persones interessades, l'article 53 de la Llei 39/2015, d' 1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques estableix en l'apartat 1r a) que (...).

- A aquest efecte, s'escau tenir en compte també les previsions de l'article 26 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions on, respecte de l'accés als expedients administratius, "(...)"

- D'acord amb l'article 4.1 a) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, anteriorment esmentada, es consideren interessats (...).

- Sense perjudici del que estableix el codi civil de Catalunya, al qual es farà referència seguidament, sobre l'extinció del parentiu entre l'adoptat i la seva família d'origen, d'acord amb la normativa administrativa aquesta mare hauria perdut la seva condició d'interessada, ja que la seva pretensió és la d'accedir a documentació a expedients que pertanyen a uns procediments administratius tancats respecte dels quals ja no en pot al·legar cap dret o interès legítim que pugui ser afectat per aquests procediments conclusos.

4. La Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi Civil de Catalunya conté les previsions següents:

- article 235-37 que estableix que "Les persones que intervenen en la constitució de l'acolliment preadoptiu o de l'adopció, tant si presten serveis en l'entitat pública competent o en les institucions col·laboradores com si no n'hi presten, estan obligades a guardar secret de la informació que n'obtinguin i de les dades de filiació dels acollits o adoptats, i han d'evitar, especialment, que la família d'origen conegui l'acollidora o l'adoptiva".

D'acord amb el mateix cos legal (art. 235-39) l'adopció s'ha de constituir mitjançant una resolució judicial motivada i tenint en compte l'interès de l'adoptat.

- l'article 235-47.2 estableix que l'adopció extingeix el parentiu entre l'adoptat i la seva família d'origen, llevat dels casos a què fa referència l'article 235- 32 1 a) i b), que no concorren en aquest cas.

- l'article 235-51 preveu que "1. L'adopció és irrevocable. 2. L'autoritat judicial pot establir l'extinció de l'adopció en interès de l'adoptat en els casos següents: a) si els progenitors no han intervingut, d'acord amb la llei, en l'expedient d'adopció per una causa que no els és imputable i impugnen l'adopció en el termini de dos anys a partir del moment en què es constitueix. b) Si es produeixen les causes que la llei estableix per a la revisió de les sentències fermes".

Tots els expedients de tutela, una vegada esdevinguda ferma l'adopció, van ser tancats.

5. Llevat d'una primera sol·licitud, de data 21 d'abril de 2005, formulada a través d'una persona que s'identifica com el seu advocat, mitjançant la qual es sol·licita l'expedient referent a la seva segona filla abans de constituir-se l'adopció, totes les altres sol·licituds d'accés als expedients que ha formulat la Senyora (...) i que consten a aquesta entitat s'han plantejat a partir de l'any 2015, és a dir, quan les tres adopcions ja s'havien constituït i havien esdevingut fermes. Es pot constatar també que pràcticament totes les seves sol·licituds es formulen conjuntament pels tres fills.

S'adjunta còpia de les sol·licituds d'accés als expedients formulades per la Sra. (...) presentades en diverses dates, de les respostes que s'han facilitat per part de la DGAIA, i dels corresponents acusaments de recepció. La documentació, tot i ser majoritàriament coincident, s'agrupa en tres annexos diferenciats, cadascun d'ells corresponent a cada fill biològic.

Totes les respostes a les sol·licituds formulades, llevat a l'abans esmentada de 21 d'abril de 2005 a la qual es va donar el tràmit corresponent, han tingut en compte les previsions legals esmentades en els punts anteriors i el fet de la constitució de l'adopció dels seus fills així com de la seva fermesa.

Altrament, s'escau recordar que, en qualsevol cas, s'ha de garantir el dret a la intimitat dels adoptants.

6. Finalment, i pel que fa a la còpia de l'escrit que s'ha tramès al Departament juntament amb d'altra documentació mitjançant el qual la Sra. (...) exercitava, en data 24 de juliol de 2018, un dret de rectificació i que va ser derivat al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies on hi va tenir entrada en data 7 d'agost de 2018, s'escau posar de manifest que no s'ha pogut constatar que se li hagi donat resposta. Per aquesta raó, i mitjançant escrit de data 3 d'abril d'enguany, se l'ha requerit als efectes que concreti quines són les dades personals sobre les que pretén la rectificació als efectes de, si s'escau, poder procedir-hi. "

Fonaments de Dret

1.- És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2.- El Reglament (UE) núm. 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (en endavant, RGPD) regula a l'article 15 el dret d'accés, i determina el següent:

"1. L'interessat té dret a obtenir del responsable del tractament confirmació de si s'estan tractant dades personals que l'afecten, i si és així, té dret a accedir a aquestes dades i a la informació següent:

a) Les finalitats del tractament.

b) Les categories de dades personals de què es tracta.

c) Els destinataris o les categories de destinataris als quals s'han comunicat o es comunicaran les dades personals, en particular destinataris en tercers països o en organitzacions internacionals.

d) El termini previst de conservació de les dades personals. Si això no és possible, els criteris utilitzats per determinar aquest termini.

e) El dret a sol·licitar al responsable del tractament l'accés a les dades personals relatives a l'interessat, a rectificar-les o a suprimir-les, a limitar-ne el tractament o a oposar-s'hi, així com el dret a la portabilitat de les dades.

f) El dret a presentar una reclamació davant d'una autoritat de control.

g) Quan les dades personals no s'han obtingut de l'interessat, qualsevol informació disponible sobre el seu origen.

h) L'existència de decisions automatitzades, inclosa l'elaboració de perfils, a què es refereix l'article 22, apartats 1 i 4, i com a mínim en aquests casos, li ha de facilitar informació significativa sobre la lògica aplicada així com la importància i les conseqüències previstes d'aquest tractament per a l'interessat.

2. Quan es transfereixen dades personals a un tercer país o a una organització internacional, l'interessat té dret a ser informat de les garanties adequades relatives a la transferència, en virtut del que disposa l'article 46.

3. El responsable del tractament ha de facilitar una còpia de les dades personals objecte de tractament. Per qualsevol altra còpia que sol·liciti l'interessat, el responsable té dret a percebre un cànon raonable basat en els costos administratius. Quan l'interessat presenti la sol·licitud per mitjans electrònics, i tret que aquest sol·liciti que es faci d'una altra manera, la informació s'ha de facilitar en un format electrònic d'ús comú.

4. El dret d'obtenir còpia esmentat a l'apartat 3 no afecta negativament els drets i les llibertats dels altres.”

D'altra banda, l'article 12 de l'RGPD estableix el següent als apartats 3r i 4t:

“3. El responsable del tractament ha de facilitar a l'interessat informació relativa a les seves actuacions, si la sol·licitud s'ha fet d'acord amb els articles 15 a 22 i, en qualsevol cas, en el termini d'un mes a partir de la recepció de la sol·licitud. aquest termini es pot prorrogar dos mesos més, en cas necessari, tenint en compte la complexitat i el nombre de sol·licituds. El responsable ha d'informar l'interessat de qualsevol d'aquestes pròrrogues en el termini d'un mes a partir de la recepció de la sol·licitud, indicant els motius de la dilació. Quan l'interessat presenti la sol·licitud per mitjans electrònics, sempre que sigui possible la informació s'ha de facilitar per aquests mateixos mitjans, tret que l'interessat sol·liciti que es faci d'una altra manera.

4. Si el responsable del tractament no tramita la sol·licitud de l'interessat, sense dilació i com a màxim al cap d'un mes l'ha d'informar de la recepció de la sol·licitud, de les raons de la seva no actuació i de la possibilitat de presentar una reclamació davant d'una autoritat de control i d'exercir accions judicials.”

L'article 77 de l'RGPD, intitulat “Dret a presentar una reclamació davant d'una autoritat de control”, estableix el següent:

“1. Sens perjudici de qualsevol altre recurs administratiu o acció judicial, qualsevol interessat té dret a presentar una reclamació davant una autoritat de control, en particular a l'estat membre en el qual té la residència habitual, el lloc de treball o el lloc on s'ha produït la suposada infracció, si considera que el tractament de dades personals que l'afecten infringeix aquest Reglament.

2. L'autoritat de control davant la qual s'ha presentat la reclamació ha d'informar el reclamant sobre el curs i el resultat de la reclamació, inclosa la possibilitat d'accedir a la tutela judicial en virtut del que disposa l'article 78.”

A l'últim, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, disposa el següent:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

3.- Exposat el marc normatiu aplicable, amb caràcter previ a l'anàlisi dels motius de queixa de la persona aquí reclamant, convé referir-se a l'objecte de la pretensió d'accés que ara sosté la persona aquí reclamant. En aquest punt cal fer notar que tal

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

pretensió d'accés no s'havia formulat expressament en la sol·licitud dirigida a la DGAIA, mitjançant un formulari referit al dret de rectificació. No va ser fins al segon escrit presentat davant l'Autoritat, a requeriment d'aquesta, que la persona reclamant va aclarir que la seva sol·licitud i posterior reclamació es referien a l'eventual desatenció del dret d'accés. Aquesta circumstància podria comportar la inadmissió de la reclamació per haver-se vinculat a una sol·licitud anterior davant la DGAIA en la que s'exercia un dret diferent, però de conformitat amb el principi d'economia processal, i tenint en compte que amb anterioritat a aquesta sol·licitud la persona reclamant havia formulat reiteradament sol·licituds d'accés davant la DGAIA amb idèntic objecte, i que en tots els casos no va obtenir una resposta estimatòria de la DGAIA, així com el fet que s'ha tramitat el procediment de tutela del dret i que amb el trasllat de la reclamació la DGAIA ha tingut coneixement d'aquesta pretensió, es considera pertinent abordar aquí la qüestió del dret d'accés.

De la documentació que obra a les actuacions s'infereix que la persona reclamant pretén accedir a informació relativa als seus fills biològics. En efecte, en l'escrit que la persona reclamant va presentar davant l'Autoritat el 27/12/2018 en resposta al requeriment que se li havia dirigit per tal que aclarís la seva reclamació, manifestava que *"presento mi escrito...para pedir...los expedientes de mis hijos por desamparos ilegal [sic] y ocultación de informes"*.

Davant això, cal plantejar-se en primer lloc si la persona aquí reclamant podia exercir el dret d'accés a dades relatives als seus fills biològics, en representació d'aquests. Però tal opció cal descartar-la en base a les circumstàncies esgrimides i acreditades per la DGAIA. En efecte, la DGAIA ha acreditat la constitució de l'adopció dels seus tres fills biològics, mitjançant sengles interlocutòries del Jutjat de Primera Instància de Barcelona de dates (...)/2006, (...)/2007 i (...)/2012. Doncs bé, segons determinen els articles 236-18 i 235.47 de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya (en endavant, CCCat), la potestat parental que comportaria la representació legal dels fills menors, s'extingeix amb l'adopció. Per tant, la representació legal que havia ostentat l'aquí reclamant respecte dels seus fills biològics, s'hauria extingit a partir de la fermesa de les resolucions judicials d'adopció, fermesa que es produí molt abans de la sol·licitud d'accés que aquí és objecte de reclamació.

El dret d'accés a les pròpies dades és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Aquest caràcter personalíssim del dret no impedeix exercir-lo mitjançant representant, opció però que no es pot reconèixer en el cas de l'aquí reclamant respecte les dades dels seus fills biològics, per les raons indicades.

En conseqüència, la pretensió d'accés aquí sostinguda només podria tenir encaix en el dret d'accés regulat per la legislació transcrita al fonament de dret 2n d'aquesta resolució, en allò referent a les dades personals relacionades amb la persona aquí reclamant. Al respecte, cal tenir en compte que en la documentació aportada per la DGAIA hi consten còpies de sol·licituds efectuades anys abans per l'aquí reclamant

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

(concretament en data 19/11/2015) en la que sol·licitava l'accés no només a l'expedient dels seus fills sinó també al "mío".

4.- La reclamació es basa en una qüestió formal com és la manca de resposta, de manera que escau analitzar si, tal com assenyala la persona reclamant en l'escrit de reclamació, la DGAIA no va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, la sol·licitud que presentà la persona reclamant el 24/07/2018 a un registre de l'Ajuntament de Barcelona, i que hauria arribat al Departament del que forma part la DGAIA -segons s'indica a l'escrit d'al·legacions d'aquesta entitat- el 07/08/2018.

D'acord amb l'article 12.3 de l'RGPD, el termini per resoldre les sol·licituds d'exercici de drets és d'un mes a comptar de la data de recepció de la sol·licitud (07/08/2018), termini que es pot prorrogar per 2 mesos més (3 en total), tenint en compte la complexitat o el nombre de sol·licituds. Cal fer notar però que la sol·licitud esmentada s'havia efectuat amb un formulari corresponent a l'exercici del dret de rectificació, sense que en el seu contingut s'especificués que en realitat s'exercia el dret d'accés, pretensió que s'efectuà en la reclamació formulada després davant aquesta Autoritat. Al respecte, la DGAIA ha admès no tenir constància d'haver donat resposta a la sol·licitud, de manera que en aquest punt procedeix estimar la reclamació, atès que inclús en el supòsit de considerar que la sol·licitud era confusa per no especificar les dades que pretenia rectificar, la DGAIA havia de requerir l'esmena o millora de la sol·licitud, de conformitat amb l'art. 68 de la LPAC. Això és el que finalment hauria fet la DGAIA mentre es tramitava ja la present reclamació, mitjançant escrit del 3/4/2019 dirigit a la persona aquí reclamant, en què se li demanava concretés "*quines són les dades personals sobre les que pretén la rectificació als efectes de, si s'escau, poder procedir-hi.*"

5.- Pel que fa al fons de la reclamació, és a dir, sobre si procedeix l'accés a les dades de la persona reclamant, que com s'ha avançat al fonament de dret tercer s'aborda per raons d'economia processal, l'article 15.4 del RGPD preveu la restricció d'aquest dret si afecta negativament els drets i les llibertats d'altres persones, com podria ser el cas dels seus fills biològics i ara adoptats, o el de les persones que els van adoptar. Fora d'aquests supòsits de restricció, cal reconèixer a l'aquí reclamant el dret d'accés a dades que facin referència a la seva persona, amb l'abast que determina l'article 15 del RGPD transcrit al fonament de dret 2n, cosa que inclouria referències indirectes o aspectes que li afectaven.

6.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010, en el cas d'estimació de la reclamació de tutela de drets s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. En el present cas l'estimació obeeix a raons estrictament formals, perquè la DGAIA no va donar resposta en termini a la sol·licitud de rectificació, si bé ho ha fet extemporàniament un cop iniciat aquest procediment, de manera que en aquest punt no pertocaria efectuar cap requeriment. No obstant això, atès que la pretensió efectuada en el marc d'aquesta reclamació es refereix al dret d'accés, i no consta que la DGAIA l'hagi fet efectiu en els termes indicats anteriorment, procedeix requerir la DGAIA per tal que

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

en el termini de 10 dies, comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faciliti a la persona reclamant l'accés a les dades que facin referència a la seva persona, amb l'abast assenyalat al fonament de dret 5è. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

(...)Primer.- Estimar per motius formals la reclamació de tutela del dret d'accés formulada per la Sra. (...)contra la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Departament de Benestar Social i Família (en endavant, DGAIA), atès que la DGAIA no va contestar la sol·licitud formulada per la persona reclamant. I quant al fons, estimar la reclamació pel que fa a l'accés a les dades que facin referència a la persona reclamant, pels motius i amb l'abast assenyalats al fonament de dret 5è.

Segon.- Requerir la DGAIA per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada als fonaments de dret 5è i 6è. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en el mateix termini de 10 dies la DGAIA haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Tercer.- Notificar aquesta resolució a la DGAIA i a la persona reclamant.

Quart.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,